

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดหนึ่งกลุ่มวัดก่อน-หลัง (one group pretest-posttest design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ต่อความรู้และการปฏิบัติของพยาบาลในการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิด ในหอภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม ถึงเดือน ธันวาคม 2549 โดยมีเหตุการณ์การจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดจำนวน 631 เหตุการณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ โปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แผนการอบรมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิด คู่มือการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิด แบบบันทึกการสังเกตการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดความรู้เท่ากับ 0.91 แผนการอบรมเท่ากับ 0.93 คู่มือการปฏิบัติเท่ากับ 0.91 แบบบันทึกการสังเกตเท่ากับ 1.00 และแบบสอบถามความคิดเห็นเท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เท่ากับ 0.77 และความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1.00 โดยได้ทดสอบแผนการอบรมก่อนทำการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะการเก็บข้อมูลพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลทั่วไปของพยาบาล วัดความรู้ และสังเกตการปฏิบัติการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดของพยาบาล ระยะดำเนิน โปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย การอบรมให้ความรู้ การให้เอกสารคู่มือการปฏิบัติการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นรายบุคคลและภาพรวม การกระตุ้นเตือนด้วยโปสเตอร์ การสนับสนุนอุปกรณ์การจัดการความปวด ได้แก่ จุกนมหลอก และผ้าสำหรับห่อตัวทารกแรกเกิด และ ระยะประเมินผล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นเดียวกับระยะการเก็บข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติวัดคอกซัลแบบอันดับที่มีเครื่องหมาย

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลร้อยละ 88.89 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหอพยาบาลทารกแรกเกิดเฉลี่ย 6 ปี พยาบาลทุกคนไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือประชุมเกี่ยวกับการจัดการความปวดในทารกแรกเกิด และการปฏิบัติโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ภายหลังได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์พบว่า พยาบาลที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดเพิ่มขึ้นจาก 15 คะแนน เป็น 17.67 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพยาบาลที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติการจัดการความปวดในทารกแรกเกิดเพิ่มขึ้นจาก 3.2 คะแนน เป็น 7.5 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พยาบาลที่ศึกษาทุกคนชอบและมีความเห็นว่าโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์นี้มีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไปอย่างเดิม และพยาบาลที่ศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า การอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนอุปกรณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือน และการให้เอกสารและคู่มือ มีผลต่อการกระตุ้นให้พยาบาลมีการจัดการความปวดในระดับมาก ร้อยละ 77.77, 66.66, 66.66, 55.55 และ 44.45 ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมให้พยาบาลปฏิบัติโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวดในทารกแรกเกิด ควรใช้หลายวิธีประกอบกันและทำอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติของพยาบาลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติ จึงอาจเกิดการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมชาติ (Hawthorne effect) ได้ เนื่องจากพยาบาลทราบว่าใครเป็นผู้สังเกต แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และใช้วิธีการสุ่มเวลา และเหตุการณ์จึงน่าจะทำให้พยาบาล ไม่ทราบว่าจะถูกสังเกตเมื่อใดบ้าง และลดความคลาดเคลื่อนนี้ลงได้

2. การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังทดลอง โดยไม่มีกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบ และไม่ได้สุ่มทดลอง ซึ่งอาจมีตัวแปรอื่นที่มีผลต่อการวิจัย เช่น ทักษะต่อการปฏิบัติ

3. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาในโรงพยาบาลเดียวและกลุ่มตัวอย่างน้อย จึงอาจไม่ใช้เป็นตัวแทนที่ดีในการนำไปอ้างอิงเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้กับพยาบาลกลุ่มอื่นได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติและด้านการบริหาร

1.1 โรงพยาบาลต่างๆ ควรดำเนินโปรแกรมการส่งเสริมให้บุคลากรมีการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิด โดยใช้วิธีการส่งเสริมหลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การคิดโปสเตอร์เตือน การสนับสนุนอุปกรณ์ และการให้เอกสารและคู่มือ ทั้งนี้ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรให้มีความถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

1.2 โรงพยาบาลต่าง ๆ ควรจัดอบรมเรื่องการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดแก่บุคลากรเป็นระยะและแจกคู่มือปฏิบัติแก่บุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้ทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง และนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดได้อย่างถูกต้อง

1.3 หอภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ ควรมีการปรับปรุงแบบบันทึกต่างๆ โดยนำแบบบันทึกการจัดการความปวดไปรวมไว้ในแบบบันทึกอื่นๆ เพื่อให้บันทึกได้สะดวกขึ้น

2. ด้านการวิจัย

2.1 ควรศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการแบบเดียวกับการวิจัยนี้ซ้ำในหน่วยงานและโรงพยาบาลอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาติดตามเพื่อทดสอบความยั่งยืนของผลของโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวดเฉียบพลันของพยาบาลในระยะที่ยาวนานกว่านี้

2.3 ควรศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวดเฉียบพลันโดยทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบ

2.4 ควรศึกษาติดตามประเมินระดับความรู้ในการจัดการความปวดเฉียบพลันในทารกแรกเกิดโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของบุคลากรเป็นระยะ เช่น ทุกเดือน

2.5 ควรศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวดเฉียบพลันของพยาบาลโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา